

ZLATNI FENIKS

Glas CRI-ja | China Radio International | Kineski radio Internacional

srpanj/kolovoz 2017.

<http://croatian.cri.cn>

besplatni primjerak

PLODNOSNI FORUM SVJETSKIH VOĐA U PEKINGU

- Samopouzdana Xi Jinping podignuo
inicijativu Pojas i put na novu razinu

19. SUMMIT KINA - EU

- Suradnja između Kine i EU-a doseže
nove razine

SAJAM ZA TRGOVINU I INVESTICIJE KINE+16 U NINGBOU

- Uspješno se predstavilo preko 20
hrvatskih tvrtki

iPhone

iPad

RAZGOVOR S ANĐELKOM PLENKOVIĆ MORAJ, PROFESORICOM ZAGREBAČKOG PMF-a TIJEKOM POSJETA ZAJEDNIČKOM ISTRAŽIVAČKOM CENTRU ZA ZAŠTITU OKOLIŠA KINE I HRVATSKE U CHENGDUU

Vežu nas krš i zajednički interesi

Ožujak je u kineskom Chengduu bio iznimno važan mjesec kada je riječ o suradnji između Hrvatske i Kine u sektoru znanosti. Naime, glavni grad pokrajine Sichuan posjetio je hrvatski veleposlanik Nebojša Koharović zajedno s političkom savjetnicom našeg diplomatskog predstavništva Biserom Fabrio kako bi se sastao s predstavnicima tamošnjeg Instituta za biologiju pri Kineskoj akademiji znanosti te djelatnicima Zajedničkog istraživačkog centra za zaštitu okoliša Kine i Hrvatske. Bilateralna

suradnja s navedenim institutom traje još od 2008. godine, a baš negdje od tog vremena profesorica sa zagrebačkog PMF-a Anđelka Plenković Moraj povremeni je stanovnik spomenutog kineskog grada. Biologinja, čija su specijalnost alge i zaštita voda, suradnica je na bilateralnim projektima zaštite okoliša s navedenim institutom koji uključuje kineske nacionalne parkove i UNESCO-ovu baštinu Jiuzhaigou i od nedavno Huanglong te naša Plitvička jezera.

Plodonosna suradnja

Suradnja je započela kada je prije devet godina kineski biolog i profesor Wu Ning, u to vrijeme ravnatelj instituta iz Chengdua, posjetio Plitvička jezera, koja su već tada bila pobratimljena s Jiuzhaigouom. Tim je povodom sa stručnim suradnicima dogovorio pokretanje bilateralnih projekata na području zaštite krških sustava s obzirom da su oba lokaliteta nacionalni parkovi i pod zaštitom UNESCO-a.

Suradnja otad neprekidno traje, a čini se kako postoji mnogo planova za njezin budući razvoj. Sve to bio je dobar povod da nam profesorica Plenković-Moraj, na licu mjesta u Chengduu, pobliže predstavi čitav projekt i buduće planove.

*** Nećemo se ni okrenuti, a već ćete proslaviti deset godina suradnje s kolegama iz Chengdua, stoga se vratimo na sam početak. Možete li nam reći kojim je projektom započela ova bilateralna suradnja?**

- Naš prvi projekt uključivao je proučavanje perifitonskih zajednica i algi. Uspoređivanje algoških zajednica jako je važno s obzirom da su alge izrazito bitni organizmi u vodi. One ne samo do su primarni proizvođači kisika nego pokazuju promjene u okolišu u mnogo kraćem razdoblju negoli neki drugi organizmi.

*** U kojem je smjeru išao idući projekt?**

- Naš drugi projekt bio je vezan uz planktone, a nakon njega došao je veći vezan uz korištenje algologije u procjeni kvalitete voda. Upotrebom različitih sustava u našem istraživanju pokazalo se da su krška područja

specifična te da se moraju primjenjivati samo za njih određeni sustavi za procjenu. U Hrvatskoj smo razvili dobar softver vezan uz to, a sada radimo i na procjenama za umjetna jezera za što su kolege u Kini itekako zainteresirane i gdje leži mnogo prilika za daljnju suradnju.

*** Istaknuli ste kako je u Hrvatskoj razvijen dobar softver, znači li da je to jedna od prednosti naše strane u suradnji s Kinom?**

- Hrvatska je jaka u razvoju softvera, dok Kina s druge strane ima jače tzv. usluge ekosustava, odnosno procjene koliko jedno područje može biti isplativo stanovništvu koje tamo živi ili u turističke svrhe, što je svakako od velike važnosti za našu suradnju. Hrvatska također ima više iskustva i mnogo je ulagala kada je riječ o zaštiti okoliša. Tijekom godina suradnje pronašli smo neke zajedničke momente gdje smo jedni drugima pomogli, i dalje pomažemo.

*** U Kinu dolazite već godinama te ste iz prve ruke imali prilike svjedočiti kako se Kina mijenja, odnosno kako postaje globalni lider u zaštiti okoliša i borbi protiv klimatskih promjena.**

- Kina je spoznala utjecaj industrije na okoliš posljednjih desetljeća te se okreće prema novim tehnologijama i teorijama. Treba svakako naglasiti kako je i prije Kina imala to znanje i stav, no sada je podrška države velika jer su stručnjaci uvidjeli da je pravo vrijeme da se zaštita okoliša potakne na najjače. Kineska akademija znanosti iznimno je počela promovirati, poticati i financirati zaštitu okoliša. Tu je naša dodatna prilika za suradnju, posebice u okviru inicijative Pojas i put jer je naš sektor dobar i iskušan. Nadam se da ćemo tu priliku i prepoznati. I tijekom mog posljednjeg boravka u Kini zaista je stanje rapidno napredovalo. To je zaista sjajno. Dosta je kolega znanstvenika s PMF-a zainteresirano za Kinu jer je se radi o zemlji koja je duže bila zatvorena. Tu ima mnogo vrsta za istraživanje, odnosno svega onoga što mnoge znanstvenike životno interesira. Kina se počela otvarati kao cvijet te je došlo vrijeme kada će suradnja među znanstvenicima doista i procvjetati.

Redovito nadziranje

*** Koliko je projekata provedeno od 2008. godine?**

- U sklopu bilateralne suradnje do danas je provedeno pet projekata. Posljednji se tiče antropogenih utjecaja, odnosno pritiska turizma na kineske nacionalne parkove Jiuzhaigou i Huanglong. Kada je riječ o Plitvicama, napravljeno je dosta, no i dalje moramo raditi na tome kako bi bili sustavniji te se uskladile određene mjere.

*** Što to točno uključuje?**

- Ono što je jako važno jest ne shvaćati čitav proces kao čisto matematičku operaciju jer priroda je dinamična i treba je redovito nadzirati kako bi se točno znalo u kojem trenutku dolazi do promjena. Treba imati u vidu da je i na Plitvicama izuzetan pritisak u ovom pogledu, no da je on ipak u Kini mnogo veći, što je i razumljivo. Osim toga navedeni kineski parkovi imaju mnogo veće slivno područje, a da bi uopće pratili promjene morate znati odakle vam dolazi voda.

*** Ima li planova da se i drugi nacionalni parkovi iz Hrvatske uključe u suradnju?**

- Kao što znamo, velika površina Hrvatske je pod kršem što znači da je odgovor potvrđan. Tijekom naše suradnje kolege iz Kine posjetili su Kornate, Krku i mnoge druge parkove. S obzirom da Kina ima i druge institute svakako postoje prilike. Naravno NP Krka je tu velika poveznica zbog zajedničkog nazivnika s parkovima uključenima u dosadašnje projekte. Sad polako treba osmišljavati i prijavljivati nove projekte te nastaviti ići naprijed.

Idealno je provoditi monitoring jednom mjesečno uz redovito održavanje elektroničke baze podataka. Kao što sam istaknula, priroda je dinamična te jedan dan u vodi nađete jedne vrste, a možda sljedeći mjesec

neke druge vrste. Sve ovisi i o godišnjim dobima i višegodišnjim ciklusima te je važno imati što više podataka. Daleko je isplativije ulagati u monitoring i praćenje, a ne, primjerice kada dođe do pomora riba u moru, zvati stručnjake da nađu rješenje. Tada se stvari teško mogu riješiti jer ne znate pozadinu priče. U oba se parka provodi monitoring te pri njemu trebamo biti još sustavniji.

* Što je s edukacijskim aspektom?

Odmah sam uočila, budući da dolazim iz sveučilišnih krugova, kako idealna rješenja za probleme leže u činjenici da u Kini postoje veći kapaciteti u edukacijskom obliku koji nisu do kraja iskorišteni. Kada počnete educirati ljude oni spoznaju što na određenom području živi i zašto to treba očuvati. To je također jedan od mogućih oblika suradnje i provedbe plana zaštite.

Turizam i agroekologija

* Smanjenje broja turista na određenim destinacijama koje su zaštićena prirodna baština, redovito se dovodi u vezu upravo s financijskim gubicima?

- Kada je riječ o smanjenju broja turista, mišljenja su uvijek podijeljena između znanstvenih i upravljačkih struktura, redovito zbog ekonomske dobiti. No čak i ako se ograniči broj turista i dalje ima drugih načina za zaradu. Ideje kineskih kolega na tu temu postoje i veoma su prihvatljive. U tom smislu buduća suradnja će ići prema zelenoj agrikulturi, upravljanju životinjskih vrsta, upravljanju parkova i tome slično. Također treba uskladiti potrebe parka i ljudi koji tamo žive. Na taj način će se pritisak smanjiti, a održivost je svakako bolja.

* Znači u budućnosti se suradnja usmjerava i prema agroekologiji?

- Zajednički interes dviju strana u budućim suradnjama svakako leži i u tome. Hrvatska tu ima dobre korijene i mnogo za ponuditi, no ni kineska strana ne zaostaje. Iz tog razloga zajednički bi se prijavljivali na određene projekte i time unaprijedili istraživanja te zaštitu područja krša na obje strane, bilo da se radi o nacionalnim parkovima i/ili lokalitetima koje štiti UNESCO.

* Što možemo očekivati od buduće suradnje?

- Kineska strana zaista ulaže u produljenje suradnje. Za vrijeme mog boravka već smo prijavili dva projekta. U Kini je proces prijave malo drukčiji jer postoje prijave prije prijava, pa prijave i tzv. obrane prijave. Nadam se da će, uz Ministarstvo znanosti i obrazovanja preko kojeg ide čitava bilateralna suradnja, naša nastojanja prepoznati i Ministarstvo okoliša. Sada je potrebno oformiti timove te vidjeti koje su institucije zainteresirane za suradnje. Trebamo zajednički ići prema menadžmentu i zelenoj ekologiji, a sve to u cilju održivosti biokapaciteta.

* To bi vjerojatno bila prilika za naš mladi kadar?

- Za Hrvatsku bi to bilo jako dobro jer mi imamo dosta mladog i dobro obrazovanog kadra. No doktoranti iz Kine također bi mogli doći u Hrvatsku. To je jedna od naših namjera, ali to je ipak drugi tip projekata te bi mi bilo drago da se kod nas prepozna. Studenti iz Hrvatske tu nisu dolazili nikada, a to bi vrlo rado htjeli. Isto je i s kineske strane. Vežu nas krš i zajednički interes.

* Ima li planova da se i drugi nacionalni parkovi iz Hrvatske uključe u suradnju?

- Kao što znamo, velika površina Hrvatske je pod kršem što znači da je odgovor potvrđan. Tijekom naše suradnje kolege iz Kine posjetili su Kornate, Krku i mnoge druge parkove. S obzirom da Kina ima i druge institute svakako postoje prilike. Naravno NP Krka je tu velika poveznica zbog zajedničkog nazivnika s parkovima uključenima u dosadašnje projekte. Sad polako treba osmišljavati i prijavljivati nove projekte te nastaviti ići naprijed.